

‘Når asfalten giver slip’: En podcastserie om, hvordan en enkelt fejl i trafikken kan ændre livet på et splitsekund

En februar nat i 2012 kørte fire drenge frygteligt galt. Tre af dem omkom på stedet, mens den sidste, Sebastian, blev kørt på Rigshospitalet og lagt i respirator. Tilbage stod familier, venner og et helt lokalsamfund i chok over den voldsomme ulykke.

Du er aldrig alene i bilen. Selv når du kører umiddelbart ensom på landevejen uden biler i miles omkreds, vil der altid være en mor, der ønsker, at du kommer hjem til hende, en bror eller søster, hvis liv du er en kæmpe del af og venner, familie og en hel omgangskreds, hvis liv vil ændres, hvis der sker dig noget. Det oplevede vi, som mistede 18-årige Sebastian til en trafikulykke for ni år siden.

Det hele startede med fire glade drenge, som var på vej hjem fra byen. Tre fulde og én ædru bag rattet. Høje på livet efter en vellykket bytur. Følelsen af udødelighed. Fart. Og et vejtræ. Drengene nåede aldrig hjem. Og her sluttede deres historie. På allermest tragiske og meningsløse vis. Men for Sebastians mor, Hanne, og hans bror Mathias, starter mareridtet lige der. Med et bank på døren. Det her er deres fortælling. Og min, Kristine Kjær, som er vært på denne podcast.

Lige før jeg fyldte 18 år, var jeg nemlig også selv involveret i en ulykke. Der var ingen personskader, men bilen blev totalskadet, og vi var heldige. På trods af ulykken kørte jeg videre med hovedet under armen et par uger efter, da jeg fik mit kørekort. Uden tanke for hvor galt det kan gå, når man ikke nøjes med at køre bil, når man kører bil. Jeg kørte ofte for stærkt. Glemte selen. Havde svært ved at overskue konsekvenserne. For mig skete der jo ikke noget med. Under produktionen af denne podcast har jeg fundet ud af, at jeg desværre ikke er et enkeltstående tilfælde.

17-24-årige dør oftere i trafikken end andre aldersgrupper. De kommer også hyppigere alvorligt til skade. Faktisk er trafikulykker på andenpladsen over de væsentligste årsager til, at 17-24-årige mister livet. Denne statistik skyldes sandsynligvis, at de unge ikke har så meget rutine som ældre generationer. Samtidig føler de sig mere modige, grænsesøgende og udødelige. Biologien spiller også en rolle i statistikken. Vores hjerner er normalt først helt udviklede, når vi er i midten af tyverne. Inden da kan det være sværere at tænke langsigtet og konsekvensberegne.

Det var først, da min ven Sebastian døde, at jeg begyndte at tage trafikken alvorligt. Det var så tragisk en ulykke, som rystede hele lokalsamfundet. Tilbage stod vi – et kæmpe ungesamfund, som havde tilknytning til drengene – i chok og sorg og var nødt til at revurdere hele vores måde at se livet på. For alt det, vi havde kært, kunne jo forsvinde på et splitsekund. Men kan det virkelig passe, at det skal gå så galt, før vi unge tænker os om i trafikken?

”Jeg er tit blevet spurgt, om jeg stadigvæk kommer på kirkegården hver dag. Og ja. Når andre folk kører hjem til deres børn, så kører jeg også hjem til min dreng. Han er bare på kirkegården. Så det er naturligt for mig at køre derud.” **Hanne Holm**

Det er det, jeg mener med, at du aldrig er alene i bilen. Der er altid nogen, der vil lide under din beslutning – eller mangel på samme – om et enkelt sekunds uopmærksomhed, en glemt sele, eller for høj fart – hvis det går galt. Og selvom du tænker, at det jo ikke sker for dig... så er jeg nok det levende bevis på, at det kan altså ske.

Faktaboks: Unge i bilulykker

- Fra 2015 til 2019 kom 690 unge mellem 17-24 år alvorligt til skade i en trafikulykke, hvor de befandt sig i en personbil, og 88 unge mistede livet.
- Er du mellem 17 og 24 år, har du fire gange så stor risiko som dine forældre for at ende i en bilulykke, hvor nogen kommer alvorligt til skade eller dør (målt pr. kilometer).
- Faktorer som høj fart, spirituskørsel og uopmærksomhed (herunder mobiltelefon) optræder ofte i ulykkerne.

Sebastians bror, Mathias, var kun 23 år, da hele hans verden ramlede sammen den februar morgen. Udover at skulle bearbejde så tung en sorg i en alt for tidlig alder, så ændrede hans liv og indstilling sig til det også.

“Jeg er ret overbevist om, at Sebastians død har gjort, at jeg har taget nogle anderledes beslutninger i mit liv. Jeg har brug for at få ting gjort. Store dele af det er, at jeg har oplevet, hvor stærkt det kan gå. Hvor hurtigt livet kan slutte. Jeg har haft brug for at gøre nogle drastiske ting, som jeg før Sebastian døde ikke ville have gjort. Fordi jeg skal have det meste ud af livet,” fortæller han.

I modsætning til de tre andre drenge i bilen, døde Sebastian ikke på stedet. Det var selen, der redede ham i første omgang. Men den for høje fart på bilen, da drengene ramte ind i vejtræet, gjorde, at selen bare ikke var nok. Sebastian blev kørt til Rigshospitalet, hvor han blev erklæret hjernedød og lagt i respirator. Tilbage stod familien i chok. De skulle nu til at tage den forfærdelige beslutning om at slukke respiratoren på den kun 18-årige livsglade dreng. En umulig beslutning, som har sat sine spor på Sebastians mor, Hanne Holm. Hun nåede aldrig at sige farvel. Dagene efter er derfor nærmest forsvundet ud af hendes erindringer.

“På et tidspunkt gik det op for mig, at jeg havde brug for at se Sebastian ligge i kisten. Og jeg lavede en aftale med bedemanden om, at jeg kunne komme op og se ham. Jeg sagde det ikke til nogen – jeg var nødt til at gøre det helt alene. Det var noget, jeg skulle gøre for mig selv. Da jeg sad i det kapel, hvor jeg skulle se ham, følte jeg mig som det mest ensomme menneske i verden. Og jeg synes faktisk, at jeg har været i den sorg lige siden. Det tror jeg er karakteristisk for det at sørge. Selvom vi var mange, der havde mistet her, var det svært at dele sin egen sorg med nogen. Jeg vil på ingen måde graduere sorg, men det værste for mig var at miste et barn. Det var virkelig hårdt, og det er det stadig, fordi jeg savner ham så meget, som jeg gør. Det er selvfølgelig blevet nemmere med årene. Men det går aldrig væk. Han vil altid være med mig,” fortæller Hanne.

”Sebastian fik mig til at grine og smile og gjorde i det hele taget tilværelsen lys og let. Så da sorgen lettede en smule, udover at livet skulle fungere igen, skulle jeg pludselig også finde ud af, hvor griner jeg henne, hvem griner jeg sammen med, og hvordan kommer jeg til at grine igen, når han der gik mig til at grine, ikke længere er der?”

På Sebastians bryst havde han ‘Enjoy life’ tatoveret. En sætning, som på mange måder blev hans eftermæle. Sebastian var en livsglad dreng – sorgløs, bekymringsfri og med et smittende humør. Sådan blev hans sidste aften i byen også. I sit helt rette element med fest, dans og nærvær – og sine allerbedste venner. Der var fart på, og de var glade og friske – som 18-årige drenge er. Den aften står i skarp kontrast til, hvor alvorlige og vidtrækkende konsekvenser deres ulykke havde for os, der stod tilbage.

Når man mister en person til en ulykke – særligt, når de er så unge – kan man ikke komme udenom den altoverskyggende følelse af meningsløshed. Derfor har jeg haft brug for at finde en eller anden form for mening i alt det her. Eftersom jeg ikke ønsker for nogen, at de skal opleve samme traume, har jeg nu sat mig for at undersøge, hvad der går galt, når

unge mennesker føler sig udødelige bag et rat. For alt for mange unge mister livet eller kommer alvorligt til skade i trafikken.

Kristine og Sebastian var kærester, da de begge var 15 år gamle. De bevarede deres tætte relation indtil Sebastians død som 18-årig. Privatfoto

“Hvis vi kan hindre bare én person i at miste sin bror eller søster, ligesom jeg gjorde, så fortæller jeg gerne hele vores historie om og om igen,” siger Mathias som årsag til, hvorfor han vil viderebringe Sebastians minde. Og eftersom jeg tror, at mange unge drenge i dag kan spejle sig i den livsglade Sebastian, så håber jeg også, at hans historie kan gøre indtryk. Formålet med at du skal høre Sebastians historie er, at du husker selen, overholder fartgrænsen og holder opmærksomheden på vejen, næste gang du kører bil. Der skal ikke mere til. Og den anden vej, skal der heller ikke mindre til, for at det går galt. Det her er ikke en løftet pegefinger. Men en reminder. For man kan godt glemme det der med, at det hele faktisk kan ændres på et splitsekund, når man har travlt med at komme frem i livet. Så husk, at køre trygt hjem til din mor. ”Det vil hun blive glad for”, siger Hanne.